

lető helyet foglalhatta el. Tudományművelésével Buzogány Dezső is ezt a reformátori örökséget viszi tovább.

A doktori tanács határozatát Fazakas Sándor olvasta fel. Laudációját dr. Fekete Károly, a DRHE professzora, a Tiszántúli Református Egyházkerület püspöke olvasta fel. A laudációt a következő oldalakon közöljük.

A laudációt a fogadalomtétel és az új díszdoktor beszéde követte. Buzogány Dezső kiemelte, hogy megtisztelő elismerő oklevelét ugyan egyedül veszi át, de az elvégzett munka mögött sok ember áll, és ez a megtisztelés legalább ennyire illeti őket is. Ezután a díszdoktor *Az egyháztörténet-írás esélye* címmel tartott nyilvános előadást, amelyet szintén közzéteszünk a laudáció után.

Az istentiszteleti keretben szervezett rendezvényt J. S. Bach *Bist du bei mir* című zeneműve díszítette, amelyet Szabados Boglárka énekelt, és Sárosi Dániel kísért orgonán. A rendezvényt a DRHE kistanácsstermében a díszdoktor tiszteletére tartott fogadás zárta.

Balogh Csaba

Fotók: Barcza János

Dr. Buzogány Dezső laudációja a Doctor Honoris Causa cím átadásakor

Főtiszteletű Doktori Tanács! Hölgyeim és Uraim!

Kolozsvár és Debrecen, illetve Buzogány Dezső professzor és Debrecen kapcsolatát tekintve is évfordulót ünneplünk ma, hiszen 20 éve annak, hogy 1997-ben jelent meg itt, Debrecenben az Erdélyi Református Egyháztörténeti Füzetek 1. száma, Buzogány Dezső műve *Melanchthon úrvacsorátana levelei alapján* címmel. Ez az egyháztörténet tudományágát, illetve az eszme- és tanfejlődés történetét gazdagító kötet már jelezte, hogy a reformátori kort szerető és értő kutató zsengéje után még nagy dolgok fognak következni. A Kálvin-évektől a reformáció kettős jubileumi évéig Buzogány Dezső szorgos és feszített tempójú fordítói munkájával a legtöbbet tette a Kárpát-medence református népének azzal, hogy anyanyelvünkön ismerhetjük meg a reformátori iratok leglényegesebb alapiratait és műveit.

Buzogány Dezső református lelkész, egyháztörténész, egyetemi professzor az egykori Udvarhelyszék területén fekvő Szederjesen született 1957. június 30-án. Iskoláit szülőfalujában és az azzal szomszédos Héjjasfalván végezte, gimnáziumba pedig Segesváron járt. Az érettségi és a sikeres teológiai felvételi vizsga után, 1976–77-ben Désen töltötte le katonai szolgálatát, majd beiratkozott a kolozsvári Protestáns Teológiai Intézetbe, ahol 1981-ben fejezte be tanulmányait. Lelkipásztori szolgálatait 1982-től 1987-ig Nyárádselyén, 1987-től 1991-ig Ádámoson végezte.

Oktatói munkáját azzal kezdte, hogy 1990 őszétől felkérték az erdélyi protestáns egyháztörténet és a latin nyelv tanítására a kolozsvári teológián.

Doktori fokozatot 1992-ben, a Budapesti Református Teológiai Akadémián szerzett. Doktori dolgozatának címe: *Melanchthon úrvacsoratanának történeti fejlődése.*

A következő egyetemi évben posztdoktori kutatóprogramban vett részt az Egyesült Államokban. Hazatérve folytatta tovább oktatói munkáját Kolozsváron. 2001 óta párhuzamosan a Babeş–Bolyai Tudományegyetem Református Tanárképző Karán is tanít. 2003-tól lett doktori témavezetésre feljogosított professzor. 2005-ben Szöulban volt vendégtanár, időközben több nyugat-európai és észak-amerikai fakultáson is tartott vendégelőadásokat.

Buzogány Dezső professzor nős. Felesége, dr. Kovács Emese református lelkipásztor kolozsvári kórházlelkészként végzi szolgálatát. Isten négy gyermekkel áldotta meg házasságukat, akiket nagy szeretetben nevelnek.

Buzogány Dezső a romániai magyar és a magyarországi egyházi élet és tudományos közelet tevékeny résztvevője. Integratív személyiségével, kezdeményezőképességével számos eredményes tudományos és közéleti pályázat eredményes szervezője és lebonyolítója.

Amikor 1992-ben újjáalakult az Erdélyi Ifjúsági Keresztyén Egyesület, őt választották meg első elnökének, amely tisztelet 2000-ig töltött be. Újraindította és szerkesztette az *Ifjú Erdély* folyóirat, 2000-től a *Református Szemle* című tudományos folyóirat felelős szerkesztője és a washingtoni székhelyű *Christian Observer* szerkesztője. Az ugyancsak újjáalakult Erdélyi Múzeum-Egyesület alapító tagja, majd egyik alelnöke, a Magyar Tudományos Akadémia köztestületének tagja, a Kolozsvári Akadémiai Bizottság teológiai és egyháztörténeti szakosztályának elnöke. A román oktatásügyi minisztérium több országos bizottságában képviseli a magyarokat: a Felsőoktatás Minőségét Biztosító Bizottság, a Doktori Iskolák Minőségét Ellenőrző Bizottság, a doktori okleveleket honosító és doktoráltatási jogokat odaítélő bizottság és más szakértői testületekben.

Buzogány Dezső történelmi munkássága is jelentős, amelyben kitüntetett helyet foglal el a protestantizmus első évszázadai iránti figyelem. A kezdetek nemzetközi tematikája fokozatosan bővült az erdélyi reformátusság múltját, elsősorban 16., 17. és 18. századi történetét, kiemelkedően az egyházigazgatást és az intézménytörténetet föltáró törekvésével. Több romániai és külföldi oktatási projektbe kapcsolódott be.

Megszervezte és irányítja a Pokoly Józsefről elnevezett egyháztörténeti kutatóintézetet. Elindított, szerkeszt és másokkal együtt ír három kiadványsorozatot – Erdélyi Református Egyháztörténeti Füzetek, Erdélyi Református Adatok, *Fontes Rerum Ecclesiasticarum Transylvania* –, amelyekben már több mint 30 könyv jelent meg.

Előszeretettel gyűjti maga köré a tehetséges fiatal levéltárosokat és történészeket, akikkel a szakma előtt eddig ismeretlen iratokat, az erdélyi református zsinatok jegyzőkönyveit és határozatait, az erdélyi egyházmegyék egyházközségeinek történeti kataszterét adja közre.

Az elmúlt tíz évben a Kálvin-évektől máig korszakos fordításai jelentek meg: több Kálvin-kommentár, az *Institutio* és a *II. Helvét Hitvallás* modern magyar fordítását tette le a magyar reformátusság asztalára.

Buzogány Dezső kutató, szervező, szerkesztő, iskolateremtő és utánpótlás-nevelő munkásságáért, a magyar református egyháztörténet kiváló és úttörő műveléséért méltán kapta meg 2010-ben a Károli Gáspár-díjat, és ugyanakkor lett a Doktorok Kollégiuma aranygyűrűjével kitüntetett teológus.

A fentiek alapján javaslom, hogy dr. Buzogány Dezső református lelkipásztort, kolozsvári egyetemi tanárt eddigi életművéért, de különösen is az elmúlt évtizedben a reformátori iratok magyar nyelven való megismertetése érdekében tett tudományos erőfeszítéséért, fordítói munkásságáért fogadja a Debreceni Református Hittudományi Egyetem a maga díszdoktorainak sorába. Szorgalmas és tudatos kutatói programra épülő egyháztörténeti munkásságával iskolateremtő professzorrá nőtte ki magát, aki sorra neveli a jövőendő egyháztörténészeit, miközben menti, megőrökíti és közkinccsé teszi azt a pótolhatatlan forrásanyagot, amely dokumentálja az erdélyi reformátusság múltját, lelki-szellemi kincseit és örökségét.

Mindezek alapján kérem a Debreceni Református Hittudományi Egyetem Doktori Tanácsát, hogy a reformáció kettős jubileumi évében fogadja díszdoktorai sorába dr. Buzogány Dezső professzor urat.

dr. Fekete Károly
egyetemi tanár, püspök

Buzogány Dezső, Kustár Zoltán és Baráth Béla Levente